

Školní vzdělávací program

pro školní družinu

1. 9. 2016

Zpracovala: Lada Keňová

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

*Základní škola a Mateřská škola Jívová, okres Olomouc, příspěvková organizace
Č.p. 20, 783 16 Jívová*

Ředitelka školy: Mgr. Žaneta Fryčáková

Vychovatelka: Lada Keňová

Identifikační údaje

Školní družina tvoří se školou jednu právnickou osobu, proto jsou tyto údaje součástí školního vzdělávacího programu základní školy.

1. Charakteristika zařízení

Školní družina je důležitý výchovný partner rodiny a školy. Plní vzdělávací cíle a pomáhá dětem překonat jejich handicap. ŠD má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů a rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence.

Školní družina je součástí školského výchovně vzdělávacího systému. Zajišťuje žákům 1. – 4. ročníku ZŠ náplň volného času po vyučování a před odchodem domů nebo do jiných aktivit. Je součástí školy a podílí se na realizaci Školního vzdělávacího programu. Má svá specifika – odpočinek, rekreaci a zájmové činnosti.

Děti se učí spolu spolupracovat, tolerovat individualitu druhých, pravidlům slušného chování a jednání, soužití v kolektivu, odpovědnosti a ohleduplnosti. Tvoříme společně pravidla chování a dbáme na jejich dodržování. Při práci je pro nás nejdůležitější správná motivace, radost z činnosti, ctízádost a povzbuzování.

Důležitou úkolem je prevence sociálně patologických jevů, především prevence šikany, které se nenásilnou formou, ale systematicky věnujeme. Kvalitu práce dokazují pozitivní ohlasy rodičů a veřejnosti na různá kulturní vystoupení a množství dětských prací, jimiž je vyzdobeno oddělení družiny, ale i škola. To vše svědčí o tom, že se nám daří vytvářet pro děti vlídné a podnětné prostředí, místo, kam se každý den těší.

Umístění a provozní doba školní družiny

Školní družina je součástí základní školy. Pro svou činnost využívá prostory kmenové třídy 2. a 5. ročníku, počítačovou učebnu, gymnastický sál, umělé hřiště před školou.

Provozní doba ŠD:

Po – Pá: Ráno – 6.30 – 7.20 h
Odpoledne - 11:10 – 16 00 h

2. Konkrétní cíle vzdělávání

Vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, které usiluje o naplnění těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Vychovatelka:
- motivuje žáky k přijímání nových informací
 - vyžaduje, aby práci dokončili
 - nabízí žákům možnost využití informačních zdrojů
 - podněcuje žáky ke komplexní práci a uplatňování získaných vědomostí v praxi

Kompetence k řešení problémů

- Vychovatelka:
- společně s žáky stanoví pravidla chování a vyžaduje jejich dodržování
 - klade důraz na vzájemnou pomoc
 - vede žáky k toleranci a ohleduplnosti při řešení problémů
 - podněcuje žáky k tomu, aby si všímali problémů druhých a navrhli jejich řešení
 - motivuje žáky k dobrým vzájemným vztahům (situační hry)

Kompetence komunikativní

- Vychovatelka:
- vede žáky ke správnému vyjadřování
 - podněcuje k vzájemné komunikaci
 - při diskusi vyžaduje dodržování pravidel komunikace
 - vede žáky ke správné komunikaci s dospělými

Kompetence sociální a personální

- Vychovatelka:
- vede žáky k respektování druhých a toleranci různých odlišností mezi lidmi
 - při různých hrách učí žáky rozpoznat nevhodné chování, projevy nespravedlnosti, agresivity a šikany, správně na ně reagovat
 - při spolupráci ve skupině vede žáky nejen k tomu, aby se prosadili, ale i přijali kompromis

Kompetence občanské

- Vychovatelka:
- seznamuje žáky s jejich právy a povinnostmi
 - vyžaduje po žácích respektování práv druhých
 - vede žáky k odpovědnému chování a ochraně zdraví svého a ostatních
 - seznamuje žáky s možnostmi ochrany životního prostředí a nutností ochránit ho pro kvalitnější život nás všech

Kompetence k trávení volného času

- Vychovatelka:
- vede žáky ke smysluplnému využívání volného času
 - seznamuje žáky s možnostmi využití volného času
 - vysvětluje žákům, že práce v zájmových kroužcích je důležitá pro jejich osobní a všestranný rozvoj
 - podněcuje žáky k výběru vhodných aktivit

4. Délka a časový plán

Školní družina zahrnuje ve svém vzdělávacím cyklu plán vzdělávání žáků 1. stupně ZŠ na období 2 let.

5. Formy vzdělávání

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

Zahrnuje pravidelnou činnost přihlášených účastníků dle programu ŠVP ŠD, Každodenní činnost v ŠD a zájmové útvary probíhající paralelně s ŠD – keramický kroužek, sportovní kroužek, pohybový kroužek a dramatický kroužek.

Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost v prostorách ŠD i mimo ně

Zahrnuje všechny mimo řádné akce – návštěvy divadelních a filmových představení, besedy, exkurze, výchovně-vzdělávací programy (ZOO, návštěva památek), vánoční besídka, Halloweenská párty, oslava Dne dětí, Den matek, Pálení čarodějnic, Přespání ve škole, projektové dny.

Osvětová činnost

Poskytování informací v oblasti prevence sociálně-patologických jevů

Individuální práce

Vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí, práce s talentovanými jedinci, konzultace, řešení tematických úkolů. Práce s integrovanými jedinci – pomoc, podpora, povzbuzení

Nabídka spontánních činností

Spontánní aktivita je praktikována za dozoru vychovatelky tak, aby se dítě mohlo samostatně projevit a rozhodnout o své činnosti. Vychovatelka zde funguje pouze jako rádce a dozor. Tato činnost je provozována zejména v odpolední klidové činnosti či pobytu venku.

5. Obsah vzdělávání

a) **Téma: podzimní období**

Tematické okruhy:

- začátek školního roku, škola, třída, ŠD, ŠJ
- stolování, hygiena stolování,
- příroda na podzim,
- etika, etiketa, estetika

Podokruhy:

- Škola: Poznej a orientuj se ve škole, okolí školy, družiny,
- dopravní situace, BESIP
- Stolování: hygiena rukou, pravidla stolování, zdravá strava
- Slušné chování: mezilidské vztahy, zdravení, prošení, děkování, úcta
- Estetika: barvy podzimu, výtvarné a pracovní techniky, práce s přírodninami

Věk: věkové přizpůsobení žákům v rozmezí 1. – 4. ročníku

Pomůcky: knihy, časopisy, encyklopedie, mapy, materiály BESIP, výtvarné potřeby

Cíle:

- Rozšiřování slovní zásoby a vědomostních obzorů
- vyjasnění vztahu dítě – dospělý
- vytváření vztahů dětí mezi sebou
- eliminace nebezpečí na silnici
- osvojení si metod práce s informacemi
- rozvoj estetického cítění
- získávání nových poznatků použitelných v dalším životě

Obsah: žáci se naučí orientovat se v prostředí a v mezilidských vztazích

Metody práce: vysvětlování, komunikace, názorné simulace situací, hry, soutěže, kresby, výtvarné techniky, huba, zpěv

Formy: skupinová práce, individuální práce

Výstup:

Dítě umí:

- pojmenovává dění kolem sebe
- účelně využívá volný čas
- citlivě vnímá okolní skutečnosti
- dokáže vyhledávat informace
- odpovědně plní svěřené úkoly
- dává věci do souvislostí
- dokáže diskutovat

b) Téma: zimní období

Vzhledem k méně příznivému počasí jsme se zaměřili více na práci v interiéru.

Tematické okruhy:

- zimní sporty, příroda,
- zdraví, estetika – zručnost, environmentální výchova,
- tradice a zvyky, obec
- literatura,

Podokruhy:

- Příroda: pozorování, přezimující ptactvo, krmení ptáků, změny v přírodě
- Zdraví: otužování, zdravá strava, skladba jídelníčku, ovoce, hygiena stolování, první pomoc
- Tradice a zvyky: Advent, Vánoce, Tři králové, Masopust, zpěv a poslech koled
- Literatura: četba na pokračování
- Obec: rozšíření teritoria – místní úřad, knihovna, pošta, nádraží, kostel, pamětihodnosti v obci
- Estetika: zimní barvy, výtvarné a pracovní techniky
- Environmentální výchova: osvojení si návyku třídění odpadu

Věk: věkové přizpůsobení žákům v rozmezí 1. – 4. ročníku

Pomůcky: knihy, časopisy, encyklopedie, mapy, výtvarné potřeby, pracovní materiál

Cíle:

- osvojení si metod práce s informacemi
- rozvoj estetického cítění
- získávání nových poznatků použitelných v dalším životě
- rozšiřování znalostí a dovedností
- využití praktických zkušeností
- účelné trávení volného času
- rozvoj pohybu, uvolnění, relaxace
- rozvoj individuálních schopností

Obsah: žáci se naučí orientovat se v prostředí, chránit své zdraví, rozumět svému tělu

Metody práce: vysvětlování, komunikace, názorné simulace situací, hry, soutěže, kresby, výtvarné techniky, hudba, zpěv

Formy: skupinová práce, individuální práce

Výstup:

Dítě:

- pojmenovává dění kolem sebe
- účelně využívá volný čas
- citlivě vnímá okolní skutečnosti
- dokáže vyhledávat informace
- odpovědně plní svěřené úkoly
- dává věci do souvislostí
- dokáže diskutovat

b) Téma: jarní období

Tematické okruhy:

- sport, příroda,
- domov – rodina, komunikace, zájmy,
- literatura, hudba, pracovní-technické činnosti,
- opakování zásad stolování, obec

Podokruhy:

- Příroda: pozorování, jarní květiny, kvetoucí stromy, mlád'ata, hnízdění ptáků, přírodovědné vycházky
- Komunikace: verbální, neverbální, porozumění, chápání druhých, empatie
- Literatura: dětská poezie a próza, ilustrace, ilustrátoři
- Domov: rodiče, sourozenci, prarodiče, úcta ke stáří, bydlení
- Obec: známé osobnosti Jívové a okolí, pamětní místa, historicky zajímavé objekty

Věk: věkové přizpůsobení žákům v rozmezí 1. – 4. ročníku

Pomůcky: knihy, časopisy, encyklopedie, mapy, výtvarné potřeby, pracovní materiál

Cíle:

- osvojení si metod práce s informacemi
- rozvoj estetického cítění
- získávání nových poznatků použitelných v dalším životě
- rozšiřování znalostí a dovedností
- využití praktických zkušeností
- účelné trávení volného času
- rozvoj individuálních schopností
- rozvoj slovní zásoby, odborná terminologie

Obsah: žáci se naučí používat verbální i neverbální komunikaci, poznávat a chránit přírodu, sžívat se s ní

Metody práce: vysvětlování, komunikace, názorné simulace situací, hry, soutěže, kresby, výtvarné techniky, hudba, zpěv

Formy: skupinová práce, individuální práce

Výstup:

Dítě:

- pojmenovává dění kolem sebe
- účelně využívá volný čas
- citlivě vnímá okolní skutečnosti
- dokáže vyhledávat informace
- odpovědně plní svěřené úkoly
- dokáže diskutovat
- přijímá a plní odpovědně jemu svěřené úkoly
- pracuje v souvislostech
- účastní se diskusí a vyjadřuje vlastní názor

d) Téma: letní období

Tematické okruhy:

- sport, příroda,
- zájmy, literatura, hudba, barvy,
- prázdniny

Podokruhy:

- Příroda: pozorování, květiny, přírodovědná vycházka, práce s encyklopedií
- Literatura: četba na pokračování
- Barvy: barvocit, letní odstíny, tematické výtvarné a rukodělné práce
- Prázdniny: táborové písně, orientace v přírodě a terénu, první pomoc v přírodě, ochrana zdraví

Věk: věkové přizpůsobení žákům v rozmezí 1. – 4. ročníku

Pomůcky: knihy, časopisy, encyklopedie, výtvarné potřeby, pracovní materiál

Cíle:

- osvojení si metod práce s informacemi
- rozvoj estetického cítění
- získávání nových poznatků použitelných v dalším životě
- rozšiřování znalostí a dovedností
- využití praktických zkušeností
- účelné trávení volného času
- rozvoj individuálních schopností
- rozvoj slovní zásoby, odborná terminologie

Obsah: žáci se naučí orientaci v přírodě, získají praktické dovednosti při pobytu venku, naučí se komunikovat a spolupracovat při aktivitách a hrách v přírodě.

Metody práce: vysvětlování, komunikace, názorné simulace situací, hry, soutěže, kresby, výtvarné techniky, hudba, zpěv

Formy: skupinová práce, individuální práce

Výstup:

Dítě:

- pojmenovává dění kolem sebe
- účelně využívá volný čas
- citlivě vnímá okolní skutečnosti
- dokáže vyhledávat informace
- odpovědně plní svěřené úkoly
- dokáže diskutovat
- přijímá a plní odpovědně jemu svěřené úkoly
- pracuje v souvislostech
- účastní se diskusí a vyjadřuje vlastní názor

8. Podmínky při vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

Vzhledem k tomu, že budova školní družiny není bezbariérová, nejsme schopni zajistit prostředí pro děti s poruchami hybnosti – vozíčkáře. Pro ostatní děti s psychickými, fyzickými či kombinovanými vadami jsme schopni zajistit tyto podmínky:

Personální oblast - zajistit proškolení vychovatelky v dané oblasti dostatečné personální zajištění aktivit využít dobrovolníky

Technická oblast - eliminace situací, ve kterých by došlo ke zranění integrovaného žáka

Materiální oblast - zajistit speciální didaktické a kompenzační pomůcky

Organizační oblast - vymezit formy integrace, spolupracovat s rodiči či jinými zákonnými zástupci, využívat poradenské pomoci PPP, SPC Olomouc, Šternberk, informovat odbornou i laickou veřejnost o nabídce integrace pokusit se navázat spolupráci s organizacemi, které se prací s postiženými zabývají.

Mezi podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami patří i vytváření podmínek pro rozvoj mimořádně nadaných dětí. Jsou to tyto možnosti:

- aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahu a sociální a emocionální inteligence
- možnost a způsob zařazení účastníka do aktivit primárně určených vyšším věkovým skupinám
- odborná připravenost pedagogických pracovníků

9. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

- viz. Vnitřní řád školní družiny

10. Popis materiálních podmínek

Školní družina je součástí kmenové třídy 2. a 5. ročníku. Školní družina má trvale přihlášeno 25 dětí. Pro děti je k dispozici plně vybavená třída (lavice, židle, tabule, video, DVD a CD přehrávač). V zadní části třídy je koberec, hry, výtvarné potřeby, stolní hry, stavebnice, hračky.

Na sportovní aktivity využíváme gymnastický sál v přízemí budovy a víceúčelové hřiště.

Čtenářské dovednosti rozvíjíme nejrůznějšími aktivitami s dětskými časopisy a knihami, které si děti mohou přinést i z domova. Z hudebních nástrojů využíváme klavír a flétnu.

Škola se pravidelně stará o nákup výtvarných, hracích, sportovních a jiných pomůcek

11. Popis personálních podmínek

V ŠD pracuje 1 kvalifikovaná vychovatelka s vysokou mírou empatie, která se snaží o vytváření příznivého sociálního klimatu, zná a umí řídit širokou škálu zájmových aktivit přiměřených věku dětí, má organizační schopnosti, navozuje a motivuje široké spektrum rekreačních zájmových činností, vzbuzuje zájem o činnost, podporuje sebevědomí a rozvíjí pozitivní stránky osobnosti, má právní vědomí, zná bezpečnostní předpisy pro práci s účastníky činností.

12. Popis ekonomických podmínek

- Rozpočet školní družiny není stanoven.
- Úplata za školní družinu činí 200,- Kč na pololetí a je z něj hrazeno materiální vybavení ŠD (hry, pomůcky, výtvarný materiál, cestovné a výukové programy).

13. Popis bezpečnostních podmínek

- Děti dodržují pravidla bezpečnosti ve školní družině, na školním hřišti a v jídelně. Chrání zdraví své, svých spolužáků a dospělých
- Děti nenosí do ŠD věci, které by mohly ohrozit zdraví, nebo způsobit úraz. Nenosí cenné předměty, ani větší finanční částky.
- Děti udržují v pořádku všechny věci na oddělení.
- Škodu na majetku, kterou dítě způsobí, odstraní zákonní zástupci dítěte po domluvě s vedením školy v co nejkratší době (finanční vyrovnání, oprava, atd.)
- Ve školní jídelně se děti chovají klidně, kulturně a dodržují pravidla správného stolování.
- Zajištění pitného režimu – děti mají ve třídě láhev s nápojem.
- Děti jsou při každém opuštění prostor školy poučeny o bezpečnosti silničního provozu a dodržování bezpečnosti

14. Popis ochrany před sociálně – patologickými jevy

Psychosociální podmínky

- Pohoda prostředí a příznivé sociální klima – vychovatelka vede k otevřenosti a partnerství v komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému
- Respektování potřeb jedince – vychovatelka organizuje činnost vycházející ze zájmů účastníků
- Věková přiměřenost a motivující hodnocení – vychovatelka respektuje individualitu dětí, hodnotí v souladu s jejich možnostmi
- Ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy – vychovatelka pedagogickým působením snaží zabránit sociálně - patologickým jevům
- Spoluúčasť na životě zařízení – vychovatelka preferuje společné plánování činnosti, vlastní podíl dětí na případném řízení a následném hodnocení
- Včasná informovanost – vychovatelka včas informuje děti a jejich zákonné zástupce o činnostech ve školní družině

15. Evaluační prostředky

Do evaluačních prostředků bychom mohli zahrnout:

- Dotazníky, Ankety
- Rozhovory s rodiči
- Bostonskou matici
- SWOT analýzy
- Pozorování
- Hospitace
- Analýzy dokumentace

16. Průřezová témata

Člověk a jeho svět

- Místo, kde žijeme:
 - vztah ke své škole, městu, státu
 - vycházky, výlety, poznatky z cest
- Lidé kolem nás:
 - příbuzenské vztahy
 - vztahy mezi dětmi
 - vztahy ke škole
 - pravidla soužití
 - chování lidí – pravidla slušného

 - principy demokracie
 - základní lidská práva a práva

 - práva a povinnosti
- Lidé a čas:
 - regionální pověsti a báje
 - tradice, zvyky, odlišnost způsobů

 - návštěva kulturních institucí –

muzeum, hvězdárna,

knihovna, galerie
orientace v čase

- Rozmanitost přírody:
 - rozmanitost živé a neživé přírody
 - ochrana přírody – praktické poznávání přírody - proměny přírody, roční období
 - činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní) - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - likvidace odpadů – třídění odpadů

Člověk a svět práce: - tradiční i netradiční materiály
- elementární dovednosti

17. Přílohy

- Vnitřní řád ŠD

